

บทที่ 1

บทนำ

สภาพปัญหาทั่วไป

ตำรวจเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทหนึ่งที่น่าได้ว่าจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม เสมือนเป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคมให้อยู่ในระเบียบ ภาระหน้าที่ของตำรวจที่มีต่อสังคม เป็นภาระที่หนักซึ่งต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ในการฝึกฝนทั้งความรู้ในทางทฤษฎี และทาง ปฏิบัติอันถือได้ว่า เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ จะเห็นได้ว่า การเป็นตำรวจเป็นการใช้วิชาชีพอย่าง หนึ่ง (professional) ที่สำคัญอย่างยิ่ง ฉะนั้นตำรวจจึงเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และได้รับการ ยอมรับในสังคม John Coathran ได้ให้ทัศนะว่า ตำรวจ (police) นั้น คือ องค์การของ ฝ่ายบริหารโดยทำหน้าที่บังคับและควบคุมให้เป็นไปตามระเบียบ, กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ ป้องกันปราบปราม สืบสวนสอบสวนอาชญากรรม ตลอดจนการจราจร ซึ่งกำลังขยายตัวขึ้นทุกขณะ คำว่า police เกิดขึ้นในสมัยพระเจ้าชาลส์ที่ 5 ของฝรั่งเศส โดยมีพระราชหัตถเลขาว่า โปลิศ คือ ผู้ที่มีหน้าที่ระงับทุกข์ บำรุงสุขและเพื่อความสุขเกษมสำราญแก่อาณา ประชากร โดยเอามาจาก P-politeness O-obedience L-legal I-investigation C-co-operation E-eerrgy

กิจการตำรวจไทยไม่ได้มีการบันทึกประวัติที่แน่นอน แต่ตามหลักฐาน และการ สันนิษฐานมีผู้ประมาณว่า การตำรวจของไทยเริ่มขึ้นในสมัยกรุงสุโขทัย (พ.ศ.1800)¹ และ

¹ประเสริฐ รุจิรวงศ์, พล.ต.อ., "ประวัติตำรวจยุคโบราณ", สังเสริม วิชาการ, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (สิงหาคม 2508) : 27 .

มีหลักฐานปรากฏให้เห็นเด่นชัดในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ.1990-2031) พระองค์ได้ทรงจัดรูปการปกครองแบบ"จตุสดมภ์" โดยแบ่งงานเป็น 4 ฝ่ายคือ เวียง, วัง, คลัง, นา โดยขึ้นต่อสมุหนายกซึ่งทำหน้าที่ฝ่ายพลเรือน² สำหรับงานตำราวจนั้นได้ถูกกำหนดให้สังกัดกับเวียง มีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยทั่วไป ส่วนงานตำราวจหลวงนั้นขึ้นตรงต่อวัง ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับพระเจ้าแผ่นดิน การปฏิบัติการเป็นไปตามพระราชโองการของพระเจ้าแผ่นดินเพียงพระองค์เดียว³

จุดประสงค์สำคัญของการตั้งกิจการตำราวจขึ้นนั้นมีจุดประสงค์เพื่อถวายอารักขาแด่พระมหากษัตริย์และพระราชบัลลังก์ ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อยต่อสาธารณชนนั้นเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบรองลงมา เพราะฉะนั้นตำราวจในสมัยนั้นจึงถือว่ามีเกียรติสูงมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาท ดังนั้นบุคคลที่จะเป็นตำราวจได้นั้นต้องคัดเลือกมาจากผู้ที่มีชาติกำเนิดสืบเชื้อสายมาจากตระกูลที่ได้ทำความดีต่อชาติ และจะต้องเป็นบุคคลที่พระมหากษัตริย์ไว้วางพระราชหฤทัย⁴

กิจการตำราวจไทย ก่อนที่จะมีโครงสร้างดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการเรื่อยมาซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็น 3 สมัย คือ 1) สมัยโบราณ 2) สมัยปฏิรูปงานตำราวจ และ 3) สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² กรมหมื่นราชบุรดีเรกฤทธิ์, กฎหมายเล่ม 1 (พระนคร : โรงพิมพ์กองสนุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 2, ร.ศ.120), หน้า 165-260.

³ สดศรี พระประสิทธิ์, ร.ศ., "การบริหารงานบุคคลกรมตำราวจไทย," (วิทยานิพนธ์แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511), หน้า 11 .

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11 .

1) สมัยโบราณ

สันนิษฐานได้ว่า พระมหากษัตริย์สมัยโบราณจะเป็นผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของตำราวด้วยพระองค์เอง หรือมอบหมายให้บรรดาเจ้า หรือขุนนาง ซึ่งเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจของพระองค์เองทำหน้าที่แทน ฉะนั้นหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม จึงไม่ได้ อยู่ในมือของตำรวจ ซึ่งยังไม่มีควมจำเป็นที่จะต้องจัดขึ้นในสมัยนั้น

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ก็ได้ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการแต่งตั้งตำรวจหลวง และตำรวจวัง เพื่อคอยทำหน้าที่สอดส่องดูแลกิจการต่าง ๆ ในพระราชวัง จนกระทั่งปี พ.ศ. 1460 พระบรมไตรโลกนาถ จึงได้พยายามที่จะให้มีการบริหารแบบรวมอำนาจการปกครอง และพระองค์ทรงได้จัดให้มีการตำรวจขึ้นโดยให้สังกัดอยู่กับเวียง หนึ่งในองค์การของการปกครองแบบจตุสดมภ์ และได้ทรงแบ่งออกเป็น 2 หน่วยใหญ่คือ ก) ตำรวจนครบาล ซึ่งรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยและกฎหมายภายในเมืองหลวง ข) ตำรวจภูธรซึ่งรับผิดชอบงานประเภทเดียวกันในเขตหัวเมืองต่างๆ และตำรวจหลวงซึ่งรับผิดชอบในเขตพระราชวัง

2) สมัยปฏิรูปงานตำรวจ

การจัดตั้งองค์การตำรวจไทยได้เริ่มกันอย่างจริงจัง ในสมัยรัชกาลที่ 4 ทั้งนี้เนื่องมาจากอิทธิพลของสนธิสัญญาที่ทำกับชาวตะวันตก และเพื่อล้มล้างระบบศักดินาที่คอยประหัตประหารประชาชนชาวไทย ในปี พ.ศ. 2405 รัชกาลที่ 4 ได้ทรงจ้างกัปตัน เอส. เจ. เบิดเอมส์ (ซึ่งได้รับบรรดาศักดิ์เป็นหลวงรัฐยาภิบาลบัญชา) มาเป็นผู้วางโครงการจัดตั้งกองตำรวจสำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตเมืองหลวง ส่วนในเขตชนบทหรือตามหัวเมืองต่าง ๆ ก็อยู่ในความรับผิดชอบของ 2 กระทรวงคือ กระทรวงมหาดไทย (ภาคเหนือไปจนเขตแดนพม่ากับลาว) กับกระทรวงกลาโหม (ภาคใต้ไปจนเขตแดนมาเลเซีย)

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ก็ได้เริ่มปรับปรุงกิจการตำรวจให้ก้าวหน้าอย่างมาก ทั้งนี้โดยได้ว่าจ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจชาวตะวันตกเข้ามาช่วยงานในกิจการตำรวจไทย จัดตั้งตำรวจภูธรขึ้นในรูปแบบาร โปลิศขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในส่วนภูมิภาค และก็ได้ออกแบบฟอร์มชุดตำรวจขึ้น

กิจการตำรวจในสมัยรัชกาลที่ 6 และ 7 นั้น หลักการใหญ่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรมากนัก คงดำเนินการตามแนวที่วางไว้ในรัชกาลที่ 5 มีการปรับปรุงบ้างเพียงเล็กน้อย กล่าวคือได้มีการตั้งสำนักเรตำรวจขึ้นเมื่อสอดส่องดูแลความประพฤติของตำรวจและตำรวจส่วนกลาง (ซึ่งเป็นที่มาของกองสืบสวนกลางในปัจจุบันนี้) ในวันที่ 13 ตุลาคม 2458 กรมตำรวจภูธรและกรมพลตระเวน ได้รวมเป็นกรมเดียวกันเรียกว่า "กรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจนครบาล" ยกฐานะเจ้ากรมขึ้นเป็นอธิบดี ต่อมาในปี พ.ศ. 2465 ได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รวมกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงนครบาลเป็นกระทรวงเดียวกันเรียกว่า กระทรวงมหาดไทย "กรมตำรวจภูธรและกรมตำรวจนครบาล" จึงโอนมาขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย จนกระทั่ง พ.ศ. 2475 จึงได้เปลี่ยนนามเป็น "กรมตำรวจ" ตลอดมาจนทุกวันนี้

3) สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 กิจการของตำรวจก็ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง และได้เปลี่ยนชื่อขององค์กรตำรวจมาเป็นกรมตำรวจ (The Royal Thai Police Department or The Thai National Police)

ความสำคัญของปัญหา

สำหรับประเทศไทยตำรวจ เป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่รัฐและสังคมได้จัดตั้งขึ้นเพื่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และความปลอดภัยสงบสุขของประชาชนทั้งทางด้านการบริหารและการรักษากฎหมาย โดยอาจแยกอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบได้ดังนี้

คำแถลงนโยบายดำเนินการกรมตำรวจ ของพล.ต.ท. ศรีสุช มหิทรเทพ อธิบดีกรมตำรวจ วันที่ 1 ตุลาคม 2518 อ้างใน รวมประชาชาติ (4 ตุลาคม 2518): 3.

ประเสริฐ รุจิรวงศ์, พล.ต.อ., กรมตำรวจไทย (พระนคร: โรงพิมพ์กรมตำรวจ, 2508), หน้า 9-10.

- 1) การป้องกันอาชญากรรม
- 2) การปราบปรามอาชญากรรม
- 3) การคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน
- 4) การรักษาความปลอดภัยของชาติ
- 5) การรักษาความมั่นคงทั่วไป

เมื่อพิจารณาจากขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตำรวจดังกล่าว จะพบว่าตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างกว้างขวาง อำนาจที่ได้รับนี้จะเป็นผลโดยตรงต่อประชาชน และประชาชนย่อมได้รับผลจากการกระทำของตำรวจอย่างทันที ในเรื่องความยุติธรรมและเสรีภาพของบุคคล ด้วยเหตุนี้ตามหลักการแล้ว ตำรวจจึงต้องเป็นสถาบันที่ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่เข้ามาครอบงำทั้งสิ้น⁷

ความสำคัญและอิทธิพลของตำรวจที่มีต่อสังคมนั้นมีมาก แต่ที่จะมองข้ามเสียมิได้ก็คือระบบบริหารงานของตำรวจ ทั้งนี้เพราะตำรวจเป็นองค์กรใหญ่เป็นที่รวมของคนหมู่มาก ที่จะต้องทำหน้าที่รับใช้ประชาชน ยิ่งเมื่อคำนึงถึงผลสะท้อนที่ตำรวจสามารถบันดาลให้เกิดขึ้นกับประชาชนแล้ว จะเห็นว่าระบบบริหารงานของตำรวจนั้นจำเป็นจะต้องมีสมรรถภาพที่ดีและได้ผลเป็นอย่างดี

ตำรวจเป็นสถาบันของรัฐเยี่ยงสถาบันของรัฐอื่น ๆ ที่การบริหารจะต้องให้ได้ผลเป็นที่พอใจของประชาชน ซึ่งความจริงแล้วการบริหารงานของตำรวจมิได้มีผลแต่เพียงด้านทรัพยากรของรัฐแต่จะมีผลต่อประชาชนด้วย เช่น กรณีที่ตำรวจกระทำด้วยความผิดพลาดได้ทำ

⁷สกล สติตยทการ, พ.ต.ท., "ตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ," วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 7 (กรกฎาคม 2504): หน้า 86.

การจับกุมประชาชนผู้บริสุทธิ์นั้นหมายถึง ความสูญเสียชื่อเสียงตลอดจนสิทธิและสถานภาพอื่น ๆ
ในสังคมของผู้นั้น

ในทางปฏิบัติ สภาพปัญหาของตำรวจไทยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันปรากฏว่าตำรวจ
ไทยได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน, นักวิชาการ, สื่อมวลชน, นักการเมือง ฯลฯ
อย่างกว้างขวางโดยภาพพจน์ส่วนใหญ่ไม่สู้ดีนักเช่น ตำรวจพยายามทำตัวเป็นนายประชาชน
ขาดความยุติธรรม, รับสินบน, น้อราษฎร์บังหลวง, ทุจริตต่อหน้าที่ที่ตำรวจพึงกระทำ, ตำรวจ
สนับสนุนโจรผู้ร้าย, ใช้ระบบพวกพ้อง, ตำรวจแตกความสามัคคี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ตำรวจมีส่วนเกี่ยวพันกับการเมืองอย่างเหนียวแน่น^๑

ในกรณีที่ตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเหนียวแน่นกับการเมืองของประเทศ
นั้น พฤติกรรมของตำรวจอาจจำแนกได้คือ ประการแรก อยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง
โดยตำรวจจะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนในการแสวงหา และพิทักษ์รักษาอำนาจทางการเมือง
ให้กับคนบางคนหรือบางกลุ่ม เช่น การเปลี่ยนแปลงตัวอธิบดีกรมตำรวจทันทีภายหลังการ
เปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 การนำตัวหลวงอดุลย์เดชจรัส จากทหารมาควบคุมกิจการ
ตำรวจเป็นคนแรก การที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจเสียเอง^๒ ประการที่ 2
คือตำรวจเข้าไปมีบทบาทและอิทธิพลทางการเมืองเสียเอง เช่น พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์
อธิบดีกรมตำรวจ มีตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และเลขาธิการพรรค

^๑คำปราศรัยของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ (นายกรัฐมนตรี) ในการเปิดอบรมและ
สัมมนานายตำรวจระดับผู้กำกับตำรวจทั่วประเทศ รุ่นที่ 1 สว่างคิโนวาส สมุทรปราการ
วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2509.

^๒อนันต์ เสนาจันทร์, พ.ศ.๓., อ.ตร.อันตราัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โพธิ์สามต้น,
2517).

เสริมบังคับศิลาในขณะเดียวกัน¹⁰ การเรียกร้องคัดค้านไม่ให้สถานศึกษาปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น¹¹ จากพฤติกรรมของตำรวจทั้งสองประการนี้ แม้ว่าภายหลังที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 จนเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นแล้วก็ตาม ตำรวจก็ยังคงมีความสัมพันธ์กับการเมืองตลอดมา¹² อาทิเช่น กรณีการแต่งตั้งอธิบดีกรมตำรวจต่อจาก พล.ต.อ.พจน์ เกษะนันท์ ปรากฏว่ามีข่าววิพากษ์วิจารณ์กันว่าการเมืองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง¹³ เพราะสภาพการณ์ทั่วไปในปี พ.ศ.2518-2519 นั้นบรรยากาศทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ยังเป็นไปในลักษณะสืบเนื่องมาจากในช่วงภายหลังปี พ.ศ. 2516 กล่าวคือสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสิ่งที่กลุ่มผลประโยชน์ทุกกลุ่มปรารถนา ปรากฏว่าในช่วงระยะเวลา 2 ปี หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีผลกระทบต่อทุกวงการประชาชน มีสิทธิเสรีภาพสูงสุด เพราะฉะนั้นในช่วงระยะเวลาที่ พล.ต.อ.ศรีสุข มหิทรเทพ ได้รับการแต่งตั้งเป็นอธิบดีกรมตำรวจ ต่อจาก พล.ต.อ.พจน์ เกษะนันท์ จึงต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ นานาประการรวมถึงการที่ตำรวจเข้าไปพัวพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่น การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจมีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแฝง และกรณีการลอบสังหารผู้นำนิสิตนักศึกษากลุ่มชาวนาและประชาชน การตายของผู้นำนักศึกษาที่มีแนวความคิดสังคมนิยม เป็นการตายที่ลึกลับและรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถสืบหาหลักฐานการตายได้อย่างชัดเจน¹⁴

¹⁰สว่าง ลานเหลือ, 37 ปีแห่งการปฏิวัติ (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514), หน้า 63.

¹¹ศิวัช รัชชิต, "ลมตะวันตก," เดลินิวส์ (19 สิงหาคม 2518) : 5

¹²อนันต์ เสนาจันทร์, อ.ตร.อันตราย, หน้า 3.

¹³ผู้สื่อข่าวพิเศษ, "บ้านเมืองของเรา," รวมประชาชาติ (15 มกราคม 2519) : 6.

การที่ตำรวจมีความสัมพันธ์กับการเมืองดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ปรากฏว่าได้สร้างปัญหาไว้มากมาย ทั้งในการบริหารงานของตำรวจเอง อันมีผลกระทบไปถึงประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลนอกจากการกระทำของตำรวจโดยตรงในเรื่องสิทธิเสรีภาพตลอดจนความยุติธรรม นอกจากนี้ยังส่งผลไปถึงความล้มเหลวในการพัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งมีรัฐบาลที่ได้รับเลือกมาจากประชาชนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประวัติ ความเป็นมาและโครงสร้างตำรวจตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองไทยกับตำรวจในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลทางการเมืองมีผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และการบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจ
4. เพื่อศึกษาหน้าที่และบทบาทอันแท้จริงของตำรวจในระบบประชาธิปไตย

สมมุติฐานการศึกษา

ในการศึกษานี้ ผู้เขียนได้ใช้วิธีตั้งสมมุติฐาน (hypothesis) เพื่อใช้วิเคราะห์ และเป็นแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตำรวจกับการเมืองไทย ดังต่อไปนี้คือ

"อิทธิพลทางการเมืองมีผลกระทบต่อโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และการบริหารงานของตำรวจ"

¹⁴"การลอบสังหารนักการเมือง," รวมประชาชาติ (2 มีนาคม 2519) : 3.

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษานี้จะดำเนินการค้นคว้าและทำการวิจัยข้อมูลส่วนใหญ่จากห้องสมุด เช่น จากตำราทางวิชาการ หนังสือ บทความ หนังสือพิมพ์ ซึ่งได้ตรวจสอบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นแล้ว โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. วิธีการศึกษาใช้ลักษณะการพรรณนา บรรยายและการวิเคราะห์ โดยใช้การศึกษาในเชิงเอกสาร และวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ควบคู่ไปด้วย บทสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายและพรรณนาให้เป็นไปได้ดีที่สุด

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ในลักษณะนี้อาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้จากอคติ (bias) ของผู้วิจัย แต่การวิเคราะห์ในลักษณะนี้อาจทำให้มองประเด็นได้กว้างและลึกซึ้งกว่า และการวิเคราะห์ข้อมูลอาจเกิดข้อผิดพลาดได้ดังต่อไปนี้

- ข้อผิดพลาดจากข้อมูลกลุ่ม คือ การนำเอาข้อมูลของกลุ่มมาอธิบายลักษณะของบุคคล

- ข้อผิดพลาดจากข้อมูลบุคคล คือ การนำเอาข้อมูลบุคคลมาอธิบายลักษณะของกลุ่มอคติจากการสัมภาษณ์ของแต่ละบุคคล ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตั้งใจแต่ก็มีผลต่อการสำรวจข้อมูลได้

- ข้อผิดพลาดจากรายงานหรือเอกสารต่างๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในหลายลักษณะดังต่อไปนี้

ก. เกิดจากคำจำกัดความของตัวแปร องค์กรแต่ละแห่งก็จะตีความหมายของข้อมูลแตกต่างกันไปตามลักษณะของงานหรือการใช้ข้อมูลที่แตกต่างกัน

ข. เวลาที่เปลี่ยนแปลง อาจทำให้ข้อมูลใช้ไม่ได้ ไม่ทันสมัย

ค. หน่วยงานที่เก็บข้อมูลขยายใหญ่มากขึ้นมีงานเก็บข้อมูลมากขึ้นทำให้ข้อมูลไม่ละเอียดพอ

2. ระดับการวิเคราะห์

จากกรอบความคิด จึงมุ่งศึกษาเฉพาะโครงสร้าง อำนาจหน้าที่บทบาท และการบริหารงานของกรมตำรวจรวมถึงบทบาททางการเมืองที่เกี่ยวข้อง

3. หน่วยของการศึกษา

หน่วยที่เป็นจุดรวมของการศึกษา แบ่งได้ 2 ลักษณะคือ ส่วนที่เป็นองค์กรอันเป็นวัตถุประสงค์ในการศึกษา (objects units of analysis) และส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระในการศึกษา (subjects units of analysis)

องค์กรที่อยู่ในขอบเขตของการศึกษาได้แก่ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนที่จะได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. การเก็บข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้มีอยู่ 2 ประเภทคือ ข้อมูลชั้นแรก (primary sources) และข้อมูลชั้นที่ 2 (secondary sources)

ข้อมูลชั้นแรก รวบรวมข้อมูลได้จากเอกสาร อันได้แก่ รายงานผลการประชุม, หนังสือโต้ตอบระหว่างหน่วยราชการต่างๆ , วิธีสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลชั้นที่สอง รวบรวมข้อมูลได้จากการวิจัย และการศึกษาตลอดทั้งหนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้เพียงพอแล้วจัดลำดับข้อมูลตามเวลาเป็นสำคัญ และจัดแยกประเภทข้อมูลตามแหล่งที่มาและวัดความแตกต่างโดยใช้วิธีการจัดพวกข้อมูล (classificatory) วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ด้วยกรอบความคิดทางการศึกษาตามทิศทางของสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อันจะทำให้เห็นภาพอธิบายว่าสอดคล้องและเป็นไปได้เพียงใด ทั้งจะอาศัยข้อผิดพลาดจากระเบียบวิธีวิจัยข้างต้น เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อจำกัดและขอบเขตทางการศึกษา

ข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษานี้คือ ข้อมูลที่เป็นเอกสารราชการในช่วงปีบางปีนั้น เป็นข้อมูลที่ไม่ได้เก็บรวบรวมไว้และยากแก่การค้นคว้า อาทิ รายงานการประชุมของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการศึกษาและปรับปรุงการบริหารของกรมตำรวจ และคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนรายงานการประชุมของกรมตำรวจ โดยคณะกรรมการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานกรมตำรวจ เป็นต้น เป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ทำให้ผลการวิเคราะห์และข้อสรุปไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ทางแก้ไขจะดำเนินการด้วยการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว ด้วยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือแหล่งข้อมูลที่ไม่เปิดเผย เพื่อให้ได้สาระที่สำคัญครบถ้วน

อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง อาจได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์อาจใช้ข้อวิสัยตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตนเองสัมภาษณ์มากกว่าการจดจำ และอธิบายเหตุการณ์ที่ผู้สัมภาษณ์สอบถามก็ได้ ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นแบบ non-experi-mental design และเป็นแบบ after-only คือ วัตถุประสงค์สัมภาษณ์เพียงครั้งเดียว ซึ่งนับว่าเป็นข้อจำกัดประการหนึ่งที่ละเอียดไปไม่ได้

ขอบเขตของการวิจัย เนื่องจากการศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองนั้น เป็นภารกิจที่มีขอบข่ายกว้างขวางซึ่งต้องใช้เวลา และทรัพยากรมาก จึงจำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะ ด้านการจัดโครงสร้างของกรมตำรวจด้านการบริหารทั่วไป-บุคคลของกรมตำรวจ และอำนาจหน้าที่-บทบาทของตำรวจเป็น หน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาท และหน้าที่ตำรวจ และ โครงสร้างการบริหารงานของกรมตำรวจ
2. สาเหตุที่การเมืองเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานของกรมตำรวจ
3. อิทธิพลทางการเมืองมีผลกระทบต่อโครงสร้าง, อำนาจหน้าที่ และการบริหารงานของกรมตำรวจอย่างไร

การเสนอผลการศึกษา

ในการทำวิจัยเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อมูลที่จะสามารถตอบปัญหา และข้อสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการศึกษาแบ่งได้ดังนี้

บทนำ

กล่าวถึง สภาพทั่วไป ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัยสมมุติฐานในการวิจัยข้อจำกัด และขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการเสนอผลการศึกษา

บทที่ 2

แนวความคิดและทฤษฎี

กล่าวถึงคำจำกัดความของ ตำรวจ การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองในประเทศต่าง ๆ และทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมือง ทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจทางการเมือง

บทที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมือง

กล่าวถึงบทบาทของตำรวจที่มีความสัมพันธ์กับการเมืองไทย นับตั้งแต่อดีตจนถึง

ปัจจุบัน

บทที่ 4

การวิเคราะห์การบริหารงานตำรวจกับการเมืองไทย

กล่าวถึงการวิเคราะห์บทบาทของตำรวจกับอิทธิพลทางการเมือง โดยตำรวจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมืองในลักษณะตำรวจเป็นเครื่องมือของนักการเมือง ในการแสวงหาและรักษาอำนาจ นักการเมืองใช้อิทธิพลเข้าแทรกแซงการบริหารงานบุคคลภายในกรมตำรวจ

วิเคราะห์สาเหตุความล้มเหลวระหว่างตำรวจกับการเมือง กล่าวคือ ตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีขอบเขตอำนาจหน้าที่กำลัง และอาวุธ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในที่ราชอาณาจักร โครงสร้างและการบริหารงานของกรมตำรวจเอื้ออำนวยต่อการครอบงำทางการเมือง และลักษณะค่านิยมในระบบราชการไทย เอื้ออำนวยต่อการถูกอิทธิพลทางการเมืองครอบงำ

วิเคราะห์บทบาทตำรวจกับการสร้างอิทธิพลทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือ การที่นายตำรวจบางคนมีอำนาจสูงสุดในทางการเมืองอย่างแท้จริง หรือการที่นายตำรวจบางคนดำรงตำแหน่งข้าราชการทางการเมือง และการที่นายตำรวจเข้ามามีบทบาทในกระบวนการทางการเมือง

วิเคราะห์สาเหตุการสร้างอิทธิพลทางการเมือง กล่าวคือ ข้าราชการทหาร และพลเรือนเป็นกลุ่มอิทธิพลกลุ่มเดียวที่มีอำนาจ และบทบาททางการเมืองไทยตลอดมา รัฐบาลต้องการตำรวจเป็นฝ่ายสนับสนุนในการบริหารราชการแผ่นดินและรักษาความมั่นคง นักการเมืองแต่งตั้งบุคคลที่ตนไว้วางใจดำรงตำแหน่งสำคัญในกรมตำรวจ ตำรวจมีอำนาจหน้าที่กำลังพล และกำลังอาวุธในการปฏิบัติภารกิจทั่วประเทศ

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทย วิเคราะห์ผลสะท้อนและแนวโน้มระหว่างตำรวจกับการเมืองไทยตลอดจนข้อเสนอแนะบางประการ